

Statenmededeling

Onderwerp

Aanbieding contourennotitie Brabants ruimtelijk voorstel Richting geven aan 'De Kwaliteit van Brabant'

Datum

19 september 2023

Documentnummer

GS: 5329065

PS: 5333306

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

De contourennotitie Brabants ruimtelijk voorstel Richting geven aan 'De Kwaliteit van Brabant' voor een informerende en oordeelsvormende themabijeenkomst met PS.

Aanleiding

Brabant staat voor forse opgaven op het gebied van verstedelijking en mobiliteit, energie en klimaat, en transitie van het landelijk gebied. Opgaven die allemaal om ruimte vragen. En die ruimte is schaars. Het verbeteren van de kwaliteit van de Brabantse leefomgeving vraagt om een slimme benadering waarin we de samenhang tussen deze opgaven optimaal benutten. Met creativiteit, hard werken, bestuurlijk lef, keuzes maken én onze Brabantse manier van samenwerken gaat het ons lukken om samen te werken aan een toekomstbestendige inrichting van Brabant.

Als gezamenlijke overheden werken we al jaren met bedrijven, onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties aan de ontwikkeling van Brabant. We staan op dit moment voor grote maatschappelijke opgaven en complexe transities. Om de kwaliteit van de Brabantse leefomgeving te verbeteren moeten we nog sterker integraal en gebiedsgericht te werk gaan. Het Rijk gaf ons daarnaast de opdracht om met een provinciaal ruimtelijk voorstel te komen. Een unieke kans om als één overheid (Rijk, provincie, gemeenten, regio's en waterschappen) op te trekken en vorm te geven aan het omgevingsbeleid van de toekomst. Deze opdracht van het Rijk is ook een kans om de Brabantse opgaven op basis van onze Omgevingsvisie diep, breed en rond uit te werken en een stimulans voor het opgegevericht en gebiedsgericht werken. Met deze contourennotitie zetten we een eerste stap richting het Brabants ruimtelijk voorstel.

Het Brabants ruimtelijk voorstel is een integraal aanbod dat laat zien:

- Hoe we als Brabant de nationale opgaven verbinden aan onze Brabantse ambities;
- Wat daarin ruimtelijk mogelijk en haalbaar is;
- Wat nog onderzocht moet worden;
- Welke (structurende) keuzes gemaakt moeten worden.

Datum

19 september 2023

Documentnummer

GS : 5329065

PS : 5333306

Het Brabants ruimtelijk voorstel heeft geen beleidsmatige of juridische status maar het wordt gebruikt als kompas voor de toekomst van ons Omgevingsbeleid. Het is de basis voor de verdere, gebiedsgerichte uitwerking en een aanzet tot een herijking van de Omgevingsvisie Noord-Brabant.

PS is afgelopen periode diverse malen geïnformeerd over de Brabantse aanpak om te komen tot het Brabants ruimtelijk voorstel. Recentelijk heeft u de Statenmededeling [voortgang nationale opgaven en het ruimtelijk voorstel](#) ontvangen waarin aangekondigd werd dat PS eind augustus het concept ruimtelijk voorstel tegemoet zou kunnen zien. In verband met de behandeling van het nieuwe bestuursakkoord 'Samen maken we Brabant' en de installatie van een nieuw GS is PS met een [Memo Gedeputeerde](#) geïnformeerd over de veranderingen in het proces.

Bij deze bieden we PS de contourennotitie Brabants ruimtelijk voorstel aan voor consultatie. De komende periode willen we graag zo spoedig mogelijk met uw Staten in gesprek over de contourennotitie tijdens een informerende en oordeelsvormende themabijeenkomst. Tevens zullen we ook Brabantse regio's, gemeenten en waterschappen bestuurlijk consulteren en Brabant Advies om advies vragen in de periode van september tot en met oktober.

Hoewel we iets meer tijd van het Rijk hebben gekregen vraagt het nog de nodige tijd om alle input vanuit Brabantse overheidspartners, Brabant Advies, het nieuwe bestuursakkoord 'Samen maken we Brabant' en de input vanuit uw Staten goed te wegen en zorgvuldig te verwerken in de versie die GS later dit jaar zal vaststellen. Dit om in december een stevig verhaal vanuit Brabant te hebben staan richting het Rijk en een nieuw kabinet.

Bevoegdheid

Het Rijk heeft in het provinciaal startpakket fysieke leefomgeving GS de opdracht gegeven om met een ruimtelijk voorstel te komen. Het is de bevoegdheid van GS om binnen de kaders van de door PS vastgestelde Brabantse Omgevingsvisie en beleidskaders de contourennotitie Brabants ruimtelijk voorstel te maken. Deze contourennotitie wordt nu vrijgegeven ter bespreking met PS, de Brabantse overheidspartners en Brabant Advies. De opgehaalde inzichten en opmerkingen zullen verwerkt worden in het Brabants ruimtelijk voorstel dat GS in december 2023 vaststelt en aanlevert bij het Rijk.

Kernboodschap

Nieuw bestuursakkoord 'Samen maken we Brabant'

Op 8 september is het nieuwe bestuursakkoord 'Samen maken we Brabant' door uw Staten aangenomen en een nieuw GS geïnstalleerd. De ambities en opgaven die daarin benoemd worden, zijn nog niet verwerkt in de contourennotitie Brabants ruimtelijk voorstel. We zien zowel een aantal overeenkomsten als mogelijkheden voor aanscherpingen op basis van het nieuwe bestuursakkoord. Echter vinden we het ook van belang om zo spoedig mogelijk uw Staten en Brabantse overheidspartners te consulteren. Gezamenlijk met de input uit de consultatie zullen we ook de input vanuit het nieuwe bestuursakkoord verwerken.

Samen slim bouwen aan het Brabants ruimtelijk voorstel

De ontwikkeling van de contourennotitie Brabants ruimtelijk voorstel kende een relatief kort tijdspad. Veelal nemen dergelijke trajecten veel tijd in beslag. We begonnen echter niet op nul. In onze aanpak leggen we een directe koppeling tussen het ruimtelijk voorstel en de bouwstenen waar we al samen met onze partners aan werken, waaronder het BPLG, het pMIEK en de RES-en en de processen rondom NOVEX Stedelijk Brabant en NOVEX de Peel. Deze bouwstenen dienen daarmee als input voor de drie perspectieven 1) Natuur en Landbouw, 2) Ordenende netwerken voor energie en (circulaire) economie en 3) Leefbare steden en regio's. Tegelijkertijd werkt het Brabants ruimtelijk voorstel weer door in de uitwerking en verfijning van de bouwstenen en producten waar we met onze partners aan werken. Zo ontstaat een wisselwerking tussen de bouwstenen, de perspectieven en het ruimtelijk voorstel.

Datum

19 september 2023

Documentnummer

GS : 5329065

PS : 5333306

Datum

9 september 2023

Documentnummer

DS : 5329065

IS : 5333306

	OMGEVINGSBELEID		LANDELIJK GEBIED	ENERGIE EN KLIMAAT	VERSTEDELIJKE
	INSTRUMENTEN	UITWERKING			
GEMEENTEN	• Omgevingsplan • Gemeentelijke omgevingsvisie		• GGA's groen-blauw		• Grote Oogst • Stedelijke transformaties
REGIO	• Gebiedsprogramma	• Regionale omgevingsagenda	• Gebiedsplan Wsn • Ontwikkelperspectief de Peel	• RES/REKS • CES	• Woondeals • Ontwikkelperspectief per stedelijke regio
PROVINCIE	• Beleidskader leefomgeving • Brabantse omgevingsvisie	• Ruimtelijk voorstel en arrangement	• BPLG • Brabantse ontwikkel-aanpak stikstof	• Provinciale MIEK	• Beleidskader wonen en werken • Ontwikkelperspectief Stedelijk Brabant
RIJK	• Nationale omgevingsvisie • Nota ruimte		• o.a. NPLG,IRM, Programma Natuur	• o.a. Programma energiehoofdstructuur, Nationaal plan energiesysteem, MIEK	• o.a. MIRT, Programma Wonen

1

In bovenstaande infographic hebben we de samenhang tussen de verschillende producten geschetst op de verschillende overheidslagen. Om ook meer inzicht te krijgen in de tijdspaden van de verschillende producten en hoe deze met elkaar samenhangen en op elkaar inwerken hebben we een [Brabantse routekaart](#) ontwikkeld. Deze blijven we de komende tijd verder aanvullen.

De contourennotitie Brabants ruimtelijk voorstel is een eerste aanzet dat laat zien hoe we als Brabant de nationale opgaven kunnen verbinden aan onze Brabantse ambities, wat daarin ruimtelijk mogelijk en haalbaar is, wat nog onderzocht moet worden en welke keuzes gemaakt moeten worden. Zelfbewust zetten we met dit ruimtelijk voorstel een eerste stap op weg naar een meerjarig proces om met elkaar te bouwen aan Brabant.

Brabantse manier van samenwerken

In korte tijd hebben we veel stappen kunnen zetten samen met onze Brabantse medeoverheden. Als regisseur nodigde de Provincie Noord-Brabant hen uit om mee te denken en belangen, kansen en kaders in samenhang te bezien, zodat er samen goede afwegingen en keuzes kunnen worden gemaakt. Via regionale ontwerpateliers en diverse reflectiebijeenkomsten is input opgehaald, deze is

¹ Brabants Programma Landelijk Gebied (BPLG), Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMIEK), Regionale Energie Strategie (RES), Regionale Energie en Klimaat Strategie (REKS), Nationale Omgevingsvisie (NOVI), Nationale Omgevingsvisie Executie (NOVEX), Groenblauwe Gebiedsgerichte Aanpak (GGA), CES (Cluster Energie Strategieën), Integraal Riviermanagement (IRM), Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT).

verwerkt in bijgevoegde contourennotitie. De komende weken willen we PS en onze Brabantse partners in de gelegenheid stellen om te reageren op de contourennotitie Brabants Ruimtelijk voorstel. Ook verkennen we hoe we de Brabander in deze eerste fase kunnen laten participeren, bijvoorbeeld in de vorm van een burgerpanel, een expertmeeting met Brabantse professionals of een intervisie met studenten.

Datum

19 september 2023

Documentnummer

GS : 5329065

PS : 5333306

De maanden september en oktober worden benut voor diverse bijeenkomsten:
PS:

13 oktober 2023 Informerende bijeenkomst

27 oktober 2023 Oordeelsvormende bijeenkomst*

*Onder voorbehoud van besluit agendavergadering 2 oktober 2023

Brabantse overheidspartners:

Tussen 21 september en 10 oktober 2023 vinden er sessies plaats met de regio's Noordoost-Brabant (RNOB), Metropoolregio Eindhoven (MRE), Stedelijke Regio Breda-Tilburg (SRBT) en de regio West-Brabant-West (WBW). Zowel ambtenaren als bestuurders worden voor deze sessies uitgenodigd.

Brabant Advies

Naast de reacties vanuit PS en Brabantse overheidspartners wordt ook Brabant Advies betrokken. Brabant Advies heeft in het voortraject via een tweetal reflectiesessies (oktober 2022 en juni 2023) zowel inhoudelijk als procesmatig een aantal reflecties meegegeven. In oktober 2023 staat een volgende reflectiebijeenkomst met Brabant Advies gepland. Brabant Advies is voornemens om een advies uit te brengen in opmaat naar het Brabants ruimtelijk voorstel.

De feedback en adviezen uit al deze trajecten worden verwerkt in het Brabants ruimtelijk voorstel.

Begrotingswijziging t.b.v. ontwikkeling participatiestrategie en verbreding van de participatiesporen 2023 niet nodig

Participatie vormt een belangrijk onderdeel in het totstandkomingsproces van het Brabantse ruimtelijk voorstel. In het licht van het nieuwe bestuursakkoord 'Samen maken we Brabant' verkennen we de mogelijkheden om Brabanders te betrekken bij de toekomstige inrichting van de Brabantse leefomgeving. Dit in aanvulling en versterking op participatieprocessen van Brabantse medeoverheden. De Statenmededeling '[Voortgang Brabantse aanpak van de nationale opgaven en het ruimtelijk voorstel](#)' van 6 juni 2023 bevatte een voorstel om binnen de lopende begroting van 2023 eenmalig budget over te hevelen van het programma bestuur naar het programma ruimte voor een bedrag van €200.000. Deze middelen zouden worden ingezet voor de ontwikkeling van de participatiestrategie en de verbreding van participatiesporen in de fysieke leefomgeving. Inmiddels is gebleken dat het versnelt beschikbaar stellen van deze middelen voor 2023, niet nodig is. Benodigde middelen kunnen deels worden opgevangen binnen bestaande budgetten van het programma ruimte en zullen pas later in de tijd (2024 e.v.)

nodig zijn. Hiermee vervalt de eerder aangegeven begrotingswijzing en daarmee is het omzetten van de Statenmededeling naar een Statenvoorstel (op verzoek van agendavergadering 10 juli 2023) niet meer aan de orde. De benodigde middelen voor participatie in 2024 en verder, zullen worden meegenomen in de genoemde inventarisatie van de (meerjarige) organisatorische en financiële consequenties uitwerking Ruimtelijk voorstel(zie hierna).

Datum

19 september 2023

Documentnummer

GS : 5329065

PS : 5333306

We zetten een komma, geen punt

De stappen die we tot nu toe hebben gezet leiden tot deze contourennotitie Brabantse ruimtelijk voorstel. Een voorstel dat we de komende jaren samen met PS en onze Brabantse partners nog verder uitwerken en inkleuren. We zijn dus nog niet klaar. We zetten in december 2023 samen een komma en geen punt. Dit geldt zowel voor de inhoudelijke uitwerking als voor de organisatorische en financiële uitwerking van het Brabants ruimtelijk voorstel.

Consequenties

De contourennotitie Brabants ruimtelijk voorstel is nog geen eindproduct. De komende tijd zullen we de contourennotitie verder aanvullen met de input zoals hierboven beschreven. Daarnaast zijn we de komende maanden nog in afwachting van een aantal besluitvormingsprocedures onder andere over het beleidskader Leefomgeving en de ontwikkelperspectieven NOVEX Stedelijk Brabant en NOVEX de Peel. Het beleidskader Leefomgeving is reeds vastgesteld door GS en dient nog door PS vastgesteld te worden. De beide ontwikkelperspectieven zullen door GS, Brabantse medeoverheden en het Rijk worden vastgesteld, na consultatie van PS en andere volksvertegenwoordigende organen.

Begin 2024 komen we met een notitie waarin we nader ingaan op de uitwerking van het Brabants ruimtelijk voorstel. Daarin zullen we niet alleen ingaan op de inhoudelijke uitwerking, maar ook de organisatorische en financiële consequenties. Op dit moment verkeren we op een aantal vlakken nog in onzekerheid, bijvoorbeeld hoeveel geld het Rijk beschikbaar stelt voor de uitvoering van nationale opgaven, waaronder het BPLG, en hoe een nieuw kabinet om wil gaan met de ruimtelijke arrangementen en de aangekondigde Nota Ruimte. Ook zullen we met Brabantse medeoverheden afspraken moeten maken over de uitwerking van het Brabants ruimtelijk voorstel en de kansen en risico's daarbij verder in beeld moeten brengen.

Communicatie

Binnen het ontwikkeltraject van het Brabants ruimtelijk voorstel worden doorlopend verschillende communicatie-instrumenten ingezet. Voorbeelden hiervan zijn online magazines, een infographic met routekaart, webcasts en nieuwsberichten.

Vervolg

We verzoeken de agendavergadering van 2 oktober om zo spoedig mogelijk en bij voorkeur 13 en 27 oktober een informerende en oordeelsvormende themabijeenkomst in te plannen over de contourennotitie van het Brabants ruimtelijk voorstel. Bij voorkeur informeren we op 13 oktober, voorafgaand aan deze informerende themabijeenkomst, PS over het nog vast te stellen beleidskader Leefomgeving. Het beleidskader Leefomgeving moet nog door PS worden vastgesteld en is een kader om integrale afwegingen en keuzes te maken ("diep, rond en breed"). Daarmee vormt het een belangrijk kader om het ruimtelijk voorstel verder uit te werken en de samenhang tussen verschillende producten te doorzien. We zien uit naar een constructieve bespreking, waarbij we samen stappen kunnen zetten. Zo ontstaat voldoende tijd en ruimte om alle input goed te wegen en zorgvuldig te verwerken. GS zal in december het Brabants ruimtelijk voorstel vaststellen en bij het Rijk aanbieden. Hierover zal uw Staten ook geïnformeerd worden.

Datum

19 september 2023

Documentnummer

GS : 5329065

PS : 5333306

Bijlagen

Bijlage 1: Contourennotitie Brabants ruimtelijk voorstel Richting geven aan 'De Kwaliteit van Brabant'

Bijlage 2: Het werkboek

Bijlage 3: Route van het Brabants ruimtelijk voorstel

Bijlage 4: Poster ruimtelijk voorstel

Bijlage 5: Infographic Samenhang verschillende producten en trajecten
Contourennotitie Brabants Ruimtelijk Voorstel

Bijlage 6: Verklarende begrippenlijst en afkortingen

Bijlage 7: NOVEX Stedelijk Brabant*

Bijlage 8: NOVEX De Peel*

* Deze worden toegevoegd na definitieve vaststelling en bij aanbieding aan het Rijk

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

mr. I.R. Adema

drs. P.J. Buijtels

Programmamanager: de heer H.B.W. van den Berg, (06) 18 30 33 50,
hvdberg@brabant.nl.

Opdrachtnemer: de heer E. Dacier, (06) 52 78 35 71, edacier@brabant.nl.

Datum

19 september 2023

Documentnummer

GS : 5329065

PS : 5333306